

חיזוק הקשרים הכלכליים עם מדינות אמריקה הלטינית והברית הפאסיפית

הצעה להחלטה

מ ח ל י ט י ם, בעקבות זיהוי פערים במיצוי פוטנציאל הסחר עם מדינות אמריקה הלטינית, בדגש על מדינות הברית הפאסיפית, ובעקבות הנחייתו של ראש הממשלה להפעיל מאמץ ממשלתי ממוקד לחיזוק הקשרים הכלכליים עם מדינות אלו, והחלטת ראשי מדינות הברית הפאסיפית בפסגה שהתקיימה ביום 10.02.2014 לקבל את ישראל כמדינה משקיפה בברית, ועל מנת לאפשר את מיצוי הפוטנציאל הכלכלי הגלום עבור המשק הישראלי, לפעול כדלקמן:

1. להטיל על שר החוץ:

א. להוביל צוות בינמשרדי, בראשות מנכ"ל משרד החוץ – יו"ר; ובהשתתפות: מנכ"ל משרד ראש הממשלה; מנכ"ל משרד הכלכלה; מנכ"ל משרד התיירות; מנכ"ל משרד המדע, הטכנולוגיה והחלל; מנכ"ל משרד החקלאות ופיתוח הכפר; והחשבת הכללית במשרד האוצר; או נציגים מטעמם, וגורמים נוספים בהתאם לעניין ולצורך, על מנת לקדם את תוכנית העבודה הממשלתית מול מדינות אמריקה הלטינית והברית הפאסיפית, ולביצוע מעקב אחר יישום החלטה זו.

ב. להרחיב את פעילותן של שגרירויות ישראל במדינות הברית הפאסיפית, באמצעות הוספת 3 (שלושה) תקני יועץ-מדיני בשגרירויות ישראל במקסיקו, קולומביה וקוסטה ריקה.

לצורך יישום סעיף זה יוקצו 3 (שלושה) תקני שיא כ"א בחו"ל באופן הבא: 2 תקנים יתוקצבו ע"י משרד האוצר ותקן נוסף ממקורות משרד החוץ.

ג. לפתוח שגרירות באסונסיון, פרגוואי. לצורך יישום סעיף זה יוקצו למשרד החוץ 3 (שלושה) תקני שיא כ"א בחו"ל ו-15 (חמישה-עשר) תקני עובדים מקומיים וכן יוקצו תקציב חד – פעמי עבור בינוי והקמת הנציגות בסך 5 מלש"ח, ותוספת לבסיס התקציב השוטף (תוכנית שכר + קניות) בסך 8 מלש"ח.

ד. להרחיב את פעילות מטה משרד החוץ מול מדינות אמריקה הלטינית בכלל, ומדינות הברית הפאסיפית בפרט, כמפורט להלן:

(1) להקים דסק ייעודי באגף כלכלה במשרד החוץ לקידום יחסי החוץ הכלכליים מול ארגונים אזוריים באמריקה הלטינית ומול מדינות אמריקה הלטינית והברית הפאסיפית.

(2) להקים דסק ייעודי באגף אמריקה הלטינית במשרד החוץ לחיזוק הפעילות המדינית מול מדינות הברית הפאסיפית.

לצורך יישום סעיף זה יוקצו 2 (שניים) תקנים באופן הבא: תקן תוספתי ותקן נוסף ממקורות משרד החוץ.

2. להטיל על שר הכלכלה:

א. להרחיב את פעילות מנהל סחר חוץ מול מדינות אמריקה הלטינית בכלל, ומדינות הברית הפאסיפית בפרט, באופן הבא:

- 1) להקים דסק ייעודי שיפעל לקידום הסחר וההשקעות עם מדינות אמריקה הלטינית (להלן – דסק אמל"ט).
- 2) להרחיב את פעילות מחלקת מדיניות סחר במנהל סחר חוץ מול מדינות אלו, ולקדם חתימה על הסכמי אזור סחר חופשי עם פרו וצ'ילה.
- לצורך יישום סעיף זה יוקצו למינהל סחר חוץ במשרד הכלכלה שלושה תקנים באופן הבא – 2 תקנים תוספתיים להקמת הדסק ותקן נוסף ממקורות משרד הכלכלה למחלקת מדיניות סחר.
- ב. לפתוח שתי נספחויות מסחריות חדשות בצ'ילה ופרו. לצורך יישום סעיף זה יוקצו למינהל סחר חוץ במשרד הכלכלה 2 תקני נספחים ו-1.3 מלש"ח לבסיס התקציב.
- ג. לבחון הפעלה של תכנית שיווק (במתכונת קרן הודו – סין) ומאיץ שיווקי לחברות ישראליות במדינות הברית הפאסיפית ובברזיל.
- ד. להרחיב את פעילות מדינת ישראל בבנק הבין אמריקאי לפיתוח באמצעות:
 - 1) הקמת קרן ייעודית בבנק בהיקף של 1 מיליון דולר, אשר תתמקד בשירותי ייעוץ והדרכה בתחום בו למדינת ישראל יש יתרון טכנולוגי (דוגמת מים או ICT) על מנת לאפשר שילוב של חברות ישראליות בפרויקטים המובלים על ידי הבנק הבין-אמריקאי. הקרן תופעל על ידי מינהל סחר חוץ.
 - 2) קידום תכנית שתופעל על ידי המדען הראשי למימון שת"פ במו"פ תעשייתי, בהיקף של 1 מיליון דולר שמוביל למסחור פתרונות חדשניים המותאמים לשוק אמל"ט ו/או לשוק הגלובלי, ע"י יצירת מסגרת לשידוך, ייזום ומימון פרויקטי מו"פ תעשייתי וחדשנות, המבוצעים ע"י חברות מישראל ואמל"ט, בסיוע גופי מחקר, תכניות המו"פ הלאומיות של המדינות המשתתפות בתוכנית, בתוספת מימון משלים של הבנק הבין אמריקאי וכן תמיכה בהוצאות מו"פ, התאמת מוצר והטמעת טכנולוגיות ובטא סייט שייווצרו בין היתר כחלק מהמאמצים של הקרן הייעודית כמפורט בסעיף 1 לעיל.
- לצורך יישום סעיף זה יקצה משרד האוצר תקציב תוספתי חד-פעמי של 4.7 מלש"ח בשנת 2015 ומשרד הכלכלה יקצה 2.3 מלש"ח ממקורותיו.
- ה. לקדם חתימה על הסכמי מו"פ עם קולומביה, מקסיקו וצ'ילה, ולהרחיב את הפעילות לעידוד שת"פ במחקר ופיתוח. נוסח ההסכמים והחתימה עליהם יהיו בתיאום עם משרד החוץ.
- לצורך מימוש סעיף זה יקצה משרד האוצר תקן תוספתי לדסק אמל"ט במתימו"פ בבסיס התקציב. כמו כן יקצה משרד האוצר תקציב תוספתי חד פעמי של 1 מלש"ח בשנת 2014, ומשרד הכלכלה יקצה 0.5 מלש"ח ממקורותיו.
- ו. להקצות תקן תוספתי לייעוץ משפטי לתמיכה ביישום החלטה זו, לרבות לצורך קידום הסכמי אזור סחר חופשי והסכמי מו"פ כאמור לעיל.
- ז. לקיים מפגשים עיתיים עם חברות ישראליות הפועלות במדינות אמריקה הלטינית, ובכלל זה מדינות הברית הפאסיפית, על מנת לזהות חסמים המקשים על פעילות במדינות אלו ולפעול להסרתם. פעילות זאת תיעשה על ידי מינהל סחר חוץ.
3. להטיל על שר התיירות להפעיל תכנית תלת-שנתית בשנים 2014-2016 להגדלת היקף

התיירות הנכנסת ממקסיקו וקולומביה, בדגש על תיירות צליינית.

לשם הפעלת התכנית יוקצה תקציב תוספתי כמפורט להלן :

2016	2015	2014	
2.8 מלש"ח	2.8 מלש"ח	2.8 מלש"ח	משרד האוצר
1.4 מלש"ח	1.4 מלש"ח	1.4 מלש"ח	משרד התיירות

4. להטיל על שר החקלאות :

א. לבצע סקרי היתכנות להקמת מרכזי הדגמה לטכנולוגיות ישראליות בתחום החקלאות במדינות הברית הפאסיפית.

ב. לקדם, בתיאום עם משרד האוצר, הקמת קרן למחקר חקלאי משותף עם מקסיקו בהיקף של 1 מיליון דולר. לצורך יישום סעיף זה יקצה משרד האוצר תקציב תוספתי חד-פעמי של 2.3 מלש"ח בשנת 2015 ומשרד החקלאות ופיתוח הכפר יקצה 1.2 מלש"ח ממקורותיו.

5. להטיל על שר המדע, הטכנולוגיה והחלל, לאור החשיבות הרבה בקידום הקשרים בתחום החלל עם מדינות אמריקה הלטינית ובמטרה לאפשר את מיצוי הפוטנציאל הכלכלי והמחקרי בתחום החלל עבור המשק הישראלי, ולמען קידום הסחר והיצוא של תעשיות החלל הישראליות, לקדם באמצעות הסוכנות הישראלית לניצול החלל (סל"ה) ביצוע פרויקטים משותפים בתחום החלל עם מדינות הברית הפאסיפית, לרבות הסכמים בינלאומיים לשיתוף פעולה בתחום החלל, עידוד שיתוף פעולה מדעי בין מוסדות מחקר, סיוע בהקמת סוכנויות חלל לאומיות, בחינת פרויקטים משותפים לבניית ננו-לוויינים ועריכת ירידי חלל בהשתתפות תעשייה ואקדמיה. קידום הסכמים בינלאומיים ייעשה בתיאום עם משרד החוץ.

לשם יישום סעיף זה יוקצה תקציב כמפורט להלן :

2017	2016	2015	
2 מלש"ח	2 מלש"ח	2 מלש"ח	משרד האוצר
	1 מלש"ח	1 מלש"ח	משרד המדע

6. להטיל על החשבת הכללית במשרד האוצר לבחון נקיטת צעדים במטרה להגדיל את נגישות המגזר העסקי לביטוח סיכוני סחר חוץ עם קולומביה, ברזיל, מקסיקו וצ'ילה, לרבות באמצעות קידום חתימת פרוטוקולים פיננסיים עם מדינות אלו.

7. הקצאת התקנים, כאמור לעיל, תהא באישור נציבות שירות המדינה, בהתאם לחוק שירות המדינה (מינויים), התשי"ט-1959.

דברי הסבר

רקע כללי

על רקע המיתון בשווקי היעד המסורתיים של מדינת ישראל והצורך בגיוון יעדי הסחר של המשק הישראלי, נערכה בחינה של אזורי סחר בעולם שהם בעלי פוטנציאל לא ממוצה. בעקבות הבחינה, הנחה ראש הממשלה לקדם את הקשרים הכלכליים עם מדינות אמריקה הלטינית, ובפרט עם המדינות החברות בברית הפאסיפית (קולומביה, מקסיקו, צ'ילה, פרו וקוסטה ריקה).

ארגון הברית הפאסיפית הוקם באפריל 2011, כתשתית לאינטגרציה כלכלית ומסחרית אזורית. מדינות הארגון הן בעלות משטרים דמוקרטיים יציבים ואוריינטציה מערבית. בנוסף לחמשת המדינות החברות בו, הוא כולל גם כ-30 מדינות משקיפות, ובהן ארצות-הברית וקנדה. בעקבות יוזמה של משרד החוץ להגיש בקשה להצטרפות ישראל כמשקיפה בארגון ובתום פעילות מדינית מול מדינות הברית, הוחלט ביום 10.02.2014 בפסגת ראשי מדינות הברית הפאסיפית אשר התקיימה בעיר קרטחנה שבקולומביה על צירופה של מדינת ישראל כמדינה משקיפה.

התוצר המשותף של מדינות הברית הפאסיפית הוא כ-3 טריליון דולר ומהווה כ-40% מהתמ"ג של יבשת אמריקה הלטינית. בכך הן יוצרות את הכלכלה השישית בגודלה בעולם, המרכזת 50% מהסחר של היבשת ו-26% מההשקעות הזרות ביבשת (מעל ל-70 מיליארד דולר). הצמיחה הממוצעת של המדינות החברות בארגון היא 5% ושיעור הגידול הצפוי ביבוא הוא 6% לשנה. התל"ג לנפש עומד על כ-14,000 דולר בממוצע במונחי שווי כוח קנייה. העמקת קשרי הסחר עם מדינות אמריקה הלטינית ומדינות הברית הפאסיפית בפרט, טומנת בחובה מספר יתרונות לכלכלה הישראלית:

1. חשיפה גוברת לשווקים מתפתחים דוגמת מדינות הברית הפאסיפית, תאפשר את גיוון יעדי הייצוא הישראליים ואת הגדלת החסינות המשקית לתנודתיות בשווקים העולמיים.
2. יבוא הסחורות לישראל ממדינות הברית הפאסיפית עמד בשנת 2012 על 830 מיליון דולר, וייצוא הסחורות מישראל אל מדינות הברית הפאסיפית עמד בשנה זו על 1118 מיליון דולר. ייצוא הסחורות של מדינת ישראל עמד בשנת 2013 על 66,583.8 מיליון דולר, כאשר ייצוא הסחורות למדינות הברית הפאסיפית עמד על כ-2% בלבד. לשם השוואה, ייצוא הסחורות בריטניה (כלכלה קטנה יותר מהכלכלה המאוחדת של הברית הפאסיפית) עמד על כ-5% מסך הייצוא בשנת 2013. לפיכך, ניכר כי היקף הסחר עדיין נמוך יחסית לפוטנציאל. חיזוק הקשרים הכלכליים עם מדינות אלו עשוי להוביל לצמיחת המשק הישראלי.
3. כיום, הייצוא מישראל למדינות אמריקה הלטינית ריכוזי מאוד, באופן שעשרה יצואנים בלבד מהווים כ-50% מסך הייצוא לאזור. פעילות ממשלתית להידוק קשרי הסחר עם מדינות אמריקה הלטינית תסייע בכניסתם של יצואנים נוספים לשוק ולהגדלת היקף הייצוא הכולל למדינות אלו.
4. ישנו ביקוש עצום במדינות אמריקה הלטינית, ובפרט במדינות הברית הפאסיפית, לידע וטכנולוגיות ישראלים בתחומים דוגמת תשתיות, חקלאות, מדע וכו'.

פירוט לפי סעיפים:

1. משרד החוץ:

א. משרד החוץ יוביל צוות בין משרדי על מנת לקדם החלטה זו ולעקוב אחר יישומה. בראש הצוות יעמוד מנכ"ל משרד החוץ ובהשתתפות מנכ"ל ראש הממשלה, מנכ"ל משרד הכלכלה, מנכ"ל משרד התיירות, מנכ"ל משרד המדע, הטכנולוגיה והחלל, מנכ"ל משרד החקלאות ופיתוח הכפר והחשבת הכללית, או נציגים מטעמם, וגורמים נוספים בהתאם לעניין ולצורך.

ב. משרד החוץ אחראי על ניהול מכלול הקשרים הבילטרליים עם מדינות אמריקה הלטינית ובכלל זה מדינות הברית הפאסיפית. לצורך כך מפעיל משרד החוץ נציגויות ב-13 מדינות ביבשת המשמשות גם כשגרירויות אזוריות. להגברת הפעילות המדינית והכלכלית והמש"בית (בדגש על קידום חדשנות) מול מדינות הברית הפאסיפית יש צורך לתגבר את הנציגויות במקסיקו, קולומביה וקוסטה ריקה ואת המטה בארץ שאחראי על 26 מדינות היבשת עימן יש לישראל יחסים.

ג. בשנים האחרונות מתחזק הצורך לפתוח מחדש את שגרירות ישראל בפרגוואי (שנסגרה בשנת 2002), על רקע התפנית החיובית ביחסים בין ישראל לממשלת פרגוואי. הנשיא הקודם, פדריקו פרנקו והנשיא הנוכחי, הוראסיו קארטס נוקטים קווי מדיניות שמצביעים על רצונם להדק את היחסים ולפתח אותם. כך, הם החליטו לפתוח מחדש את שגרירות פרגוואי בישראל (השגרירות נפתחה במחצית השנייה של 2013) ושיפרו את מאזן ההצבעות של פרגוואי באו"ם בנושאים הנוגעים לנו. מדיניות זו באה לידי ביטוי בהחלטת פרגוואי להימנע בהצבעה שהתקיימה על קבלת "פלסטין" כמדינה לא חברה באו"ם (NMS), למרות שבתקופת כהונתו של נשיא קודם פרגוואי הכירה ב"מדינה" זו, כפי שעשו מרבית המדינות באמריקה הלטינית. גורמים רבים בפרגוואי תחת שלטונו של קארטס, רוחשים הערכה למדינת ישראל ולהישגיה ומביעים עניין רב בהידוק הקשרים עם ישראל בתחומים רבים, במיוחד במישור הביטחון והכלכלה ונציגים ישראלים זוכים לנגישות רבה לכל החוגים והסקטורים. הסכם הסחר החופשי בין ישראל לגוש מדינות מרקוסו"ר, אליו משתייכת פרגוואי, מספק מסגרת תשתיתית הולמת להגדלת יחסי המסחר בין המדינות.

ד. לצורך קידום הפעילות מול ארגונים אזוריים במרחב ומול מדינות אמריקה הלטינית והברית הפאסיפית, נדרש להקצות תקנים ותקציבים נוספים לאגף כלכלה ולאגף אמריקה הלטינית במטה משרד החוץ (כמפורט בטבלה).

2. משרד הכלכלה:

א. מינהל סחר חוץ מחולק לדסקים אזוריים אשר מתפעלים את רשת הנספחים המסחריים ברחבי העולם. כיום אזור אמריקה הלטינית מנוהל על-ידי דסק אמריקה (הכולל בתוכו את צפון אמריקה). פעילות הדסק כוללת את הנחיית הנספחים וקביעת המדיניות לקידום יחסי הכלכלה והסחר עם המדינות בתחום האחריות. על מנת להעמיק את הפעילות הכלכלית לטובת קידום הסחר וההשקעות מול מדינות אמריקה הלטינית ובכדי שניתן יהיה לתגבר את הנספחים המסחריים כיום ובמקומות נוספים ככל שיהיו, מוצע להקים דסק ייעודי נפרד לקידום הפעילות הכלכלית עם למדינות אמריקה הלטינית במנהל

- סחר חוץ במשרד הכלכלה. לשם כך, נדרשים שני תקנים נוספים.
- ב. האגף למדיניות סחר חוץ אחראי על קידום הסכמי סחר חדשים, תחזוק ושיפור הסכמים קיימים והובלת הפעילות מול הארגונים המעצבים את המדיניות וכללי הסחר בעולם כיום. על מנת לקדם הסכמים בילטרליים עם מספר מדינות במקביל באמריקה הלטינית (למשל צ'ילה ופרו) נדרש תקן נוסף באגף למדיניות סחר אשר יטפל בהסכמים עם מדינות אמריקה הלטינית.
- ג. בצ'ילה ופרו, אשר הינן מדינות מובילות באמריקה הלטינית, בולטת היעדרותן של נספחויות מסחריות ישראליות. על כן, מוצע להקים נספחויות מסחריות במדינות אלו אשר ישמשו כזרוע לקידום הייצוא והקשרים הכלכליים. הקמתן של שתי נספחויות מסחריות תקדם כ-200 חברות ישראליות בשנה ותסייע להבאת משלחות לאמריקה לטינית ולישראל, תעמיק ותרחיב פעילות של חברות קיימות באזור ועוד.
- ד. מדינות הברית הפאסיפית וברזיל, טומנות בחובן הזדמנויות רבות ליצואנים הישראלים. כאמור, הברית הפאסיפית יוצרת את הכלכלה השמינית בגודלה בעולם. כמו כן, ברזיל מהווה את הכלכלה השישית בגודלה בעולם וצמיחתה הממוצעת עומדת על כ-4% בשנה.
- על אף ההזדמנויות, ישנם קשיים אובייקטיביים העומדים בפני היצואנים כגון מערכת מס מסורבלת, סבך בירוקרטי בין שלוש רמות ממשל, תהליכים ממושכים והבדלי מנטליות המקשים על הגעה להבנות והסכמות.
- סיוע ממשלתי ליצואנים קטנים ובינוניים במדינות הברית הפאסיפית ובברזיל, עשוי להסיר מעל היצואנים חשש מרכזי ולעודד חברות לבחור במדינות אלו כיעד אסטרטגי לפעילותן. על כן, מוצע לבחון הפעלה של תכנית שיווק (במתכונת קרן הודו-סין) לברזיל ולמדינות אמל"ט והפעלה של מאיץ שיווקי לחברות הישראליות במדינות אלו. במידה ויוחלט על הפעלת כלים אלו המטרה הינה להביא להקמתן של 20 נציגויות שיווקיות על-ידי חברות ישראליות במדינות אלו בתוך 3 שנים, אשר יובילו בהמשך (תוך שבע שנים) לכך שההכנסה של החברות הישראליות תהיה פי עשר מההשקעה בקרן.
- ה. הבנק הבין-אמריקאי לפיתוח (IDB,Inter-American Development Bank) הינו מוסד פיננסי אשר מממן פרויקטים במדינות מתפתחות באזור אמריקה הלטינית בהשקעות של כ-12 מיליארד דולר בשנה. מטרת הבנק הינה לקדם את המודרניזציה במדינות המתפתחות ביבשת כאשר תקציב הארגון מגיע מהמדינות החברות בו. ישראל הינה מדינה חברה בבנק זה, ובעקבות זאת חברת ישראליות יכולות לבצע את הפרויקטים הממומנים ע"י הבנק. עם כל זאת, מספר הזכיות של חברות ישראליות במכרזים הינו נמוך מאד ביחס לכמות הפרויקטים הקיימים. אי לכך מוצע לפעול להרחבת הפעילות של מדינת ישראל מול הבנק בשתי דרכים מרכזיות:
- 1) קרנות במוסדות פיננסיים בין-לאומיים מהוות עבור הבנקים אמצעי להגדלת נפח פעילותם, ומאפשרות הלוואות נוספות ואפשרות להגיב למצבי משבר באמצעות סיוע אד הוק. הבנקים מתבססים במידה רבה

על הקרנות בפעילות השוטפת. המקור המימוני של הקרנות מגיע כתרומה נוספת של המדינות החברות מעבר לתשלום השנתי לבנק. כמו כן, לעתים קרובות המדינה התורמת לוקחת חלק בהגדרת המטרות של הבנק לשימוש במימון זה.

לפיכך, מוצע להקים קרן ייעודית אשר תתמקד בשירותי ייעוץ והדרכה בתחום בו למדינת ישראל יש יתרון טכנולוגי (דוגמת מים או ICT) אשר תאפשר שילוב נוסף של חברות ישראליות בפרויקטים המובילים על ידי הבנק הבין-אמריקאי, תוך מיצוב מדינת ישראל במוסדות הפיננסיים כמדינה מובילה, והשתתפותה כחלק מהמדינות המפותחות בבנקים. הקרן תפעל למימון יועצים טכניים ישראלים בפרויקטים של המוסדות הפיננסיים, ע"מ שיבצעו סקרי התכנות לפרויקטים מסוימים או יגדירו את הצרכים של פרויקטים רחבי היקף במדינות היעד. שיתוף יועצים ישראלים לעתים קרובות מוביל לשימוש בטכנולוגיות ישראליות בפרויקטים עתידיים.

2) מוצע לקדם הסכם עם הבנק לפרויקטי חדשנות משותפים באמריקה הלטינית, באמצעות המדען הראשי. ההסכם יתבצע במודל של קרן או תמיכה מקבילה ויאפשר מימון יועצים בפרויקטי חדשנות של הבנק, שעשוי להוביל לשימוש בטכנולוגיות הישראליות בפרויקטים עתידיים נוספים, התמקדות בשירותי הדרכה במגוון תחומים בהם לישראל יש יתרון טכנולוגי, מימון של ביקורי משלחות, הדרכות על ידי גורמים ישראלים וסיוע טכני, תוך מתן גישה לישראל למגוון היתרונות שצוינו. מטרת התוכנית היא לעודד שת"פ למו"פ תעשייתי שמוביל למסחר פתרונות חדשניים המותאמים לשוק אמל"ט ו/או לשוק הגלובלי, ע"י יצירת מסגרת לשידוך, ייזום ומימון פרויקטי מו"פ תעשייתי וחדשנות, המבוצעים ע"י חברות, בסיוע גופי מחקר, בתמיכת תוכניות המו"פ הלאומיות של המדינות המשתתפות בתוכנית, בתוספת מימון משלים של הבנק הבין אמריקאי.

ו. מדינת ישראל מקדמת שיתופי פעולה בינלאומיים, במטרה לעודד חדשנות טכנולוגית. שיתוף פעולה בתחומי המו"פ עם מדינות הברית הפאסיפית טומן בחובו פוטנציאל רב. על קידום המו"פ התעשייתי אמונה לשכת המדען הראשי במשרד הכלכלה, ובפרט מתימו"פ. קידום המו"פ התעשייתי מתבצע באמצעות הסכמי מו"פ מול ממשלות זרות, סדנאות להקמת מערכי תמיכה במו"פ, מחקרים למיפוי חברות יעד ומרכזי חדשנות ומכוני מחקר, פרסומים באתרי מפתח ובקהילות מו"פ באמריקה הלטינית וכו'. אפיקים אלו חיוניים כמנוע צמיחה לייצוא בכלל ולייצוא של חדשנות טכנולוגית בפרט. על מנת לפעול לחתימת הסכמי מו"פ ולהרחבת הפעילות לעידוד שיתופי הפעולה במחקר ופיתוח, נדרש תקן נוסף לדסק אמריקה הלטינית במתימו"פ.

ז. יישום החלטה זו תדרוש משאבים רבים מצד הלשכה המשפטית, בדגש על כינון הסכמים בינלאומיים. לכן, מוצע להקצות תקן תוספתי לייעוץ משפטי לצורך מימוש ההחלטה, לרבות קידום הסכמי אזור סחר חופשי והסכמי מו"פ כאמור.

לעיל.

ח. באמצעות פגישות עיתיות עם חברות ישראליות הפועלות במדינות אמריקה הלטינית והברית הפאסיפית, משרדי הכלכלה והחוץ יוכלו לזהות חסמים המקשים על פעילות הייצוא במדינות אלו ולפעול להסרתם.

3. משרד התיירות:

מקסיקו וקולומביה הן שתיים מהכלכלות המובילות ביבשת אמריקה הלטינית. ישנן אפשרויות ממשיות לקידום התיירות בשתי המדינות האלו, כיוון ש-90% מאוכלוסייתן הינה קתולית. מוצע להפעיל תכנית תלת-שנתית למימוש הפוטנציאל על-ידי הגדלת ההיצע (באמצעות הסכמי שיווק, סמינרים לכמרים וכו') ויצירת ביקושים נוספים בקרב המנהיגות הדתית, קהל המאמינים והקהל הרחב. מוצע לפעול להגדלת כמות התיירים ממקסיקו וקולומביה במסגרת תכנית תלת שנתית עד להשגת היעד הכמותי לפי המתאר הבא:

שנה	מקסיקו			קולומביה		
	סה"כ תיירים (שנתי)	% תוספת	(ביחס ל-2013)	סה"כ תיירים (שנתי)	% תוספת	(ביחס ל-2013)
2013 (הערכה)	21,800	-	-	10,900	-	-
2014	23,000	+5%	+5%	11,500	+5%	+5%
2015	25,300	+10%	+15%	12,700	+10%	+15%
2016	28,500	+12%	+27%	14,600	+15%	+30%

4. משרד החקלאות ופיתוח הכפר:

א. החקלאות במדינות הברית הפאסיפית הינה ברמה טכנולוגית נמוכה, אשר משאירה מקום רב לצמיחה ושיפור בענף. מוצע לפעול להקמת מרכזי הדגמה לטכנולוגיות ישראליות, אשר יתרמו ליצירת שיתופי פעולה בין מדינות ויסייעו בקידום הטכנולוגיות הישראליות בהן נעשה שימוש. הנושאים אשר הינם בראש סדר העדיפויות של מדינות הברית הפאסיפית הם החקלאות המדברית, מדגה תעשייתי וחלב. לשם כך נמליץ לבצע סקרי היתכנות בתחומים לעיל, ולהקים מרכזי הדגמה בהתאם לתוצאותיהם.

ב. כלכלת מקסיקו, שהיא כלכלה מובילה ועתידה להמשיך ולצמוח, מהווה שוק יעד עם פוטנציאל משמעותי עבור היצואנים הישראליים בתחומי אגרו-טכנולוגיה, כיוון שכ-70% מהתוצר החקלאי במדינה עדיין נסמך על עבודה ידנית. ממשלת מקסיקו הציבה לעצמה כיעד לשדרג את רמת המיכון והטכנולוגיה בתחום, ואף יזמה תכניות ממשלתיות המציעות סיוע פיננסי לחקלאים עבור מטרות אלה. לפיכך מוצע לשים דגש על שיתוף הפעולה עם מקסיקו באמצעות הקמת קרן למחקר חקלאי משותף.

5. משרד המדע, הטכנולוגיה והחלל:

כפועל יוצא מהחשיבות הרבה בקידום הקשרים בתחום החלל עם מדינות אמריקה הלטינית

בכלל ועם מדינות הברית הפאסיפית בפרט, במטרה לאפשר את מיצוי הפוטנציאל הכלכלי והמחקרי עבור המשק הישראלי בתחום החלל, לקדם את הסחר והיצוא של תעשיות החלל הישראליות ולקדם את הצרכים הלאומיים של מדינת ישראל, מוצע כי סוכנות הישראלית לניצול החלל (סל"ה) תפעל לקידום ביצוע פרויקטים משותפים לרבות עידוד שיתוף פעולה מדעי בין מוסדות מחקר, סיוע למדינות היעד בהקמת סוכנות חלל לאומית מתאימה, חתימה על הסכמים בינלאומיים עם מדינות היעד לשיתוף פעולה בתחום החלל, התנעת פרויקטים משותפים לבניית ננו-לוויינים משותפים למחקר מדעי בהשתתפות מוסדות מחקר ועריכת ירידי חלל בהשתתפות תעשייה ואקדמיה.

6. החשבת הכללית:

חסם מרכזי עבור היצואן הישראלי ביבשת אמריקה הלטינית הינו פרמיות גבוהות ומחסור בביטוחי הלוואות ארוכות טווח. לכן, מוצע להטיל על החשבת הכללית לנקוט צעדים במטרה להגדיל את הנגישות לביטוח סיכוני סחר חוץ עבור המגזר העסקי עם קולומביה, ברזיל, מקסיקו וצ'ילה, ובפרט לקדם חתימת פרוטוקולים פיננסיים עם מדינות אלו.

נתונים כלכליים והשפעה על משק המדינה

כמפורט לעיל.

תקציב

סך התקציב המוקצה למימוש ההחלטה בפריסה לפי שנים

2017	2016	2015	2014	
		8		משרד החוץ- תוספת לבסיס
			5	משרד החוץ- תקציב תוספתי
		1.3		משרד הכלכלה – תוספת לבסיס
		4.7	1	משרד הכלכלה – תקציב תוספתי
		2.3	0.5	משרד הכלכלה – מתקציב המשרד
	2.8	2.8	2.8	משרד התיירות – תקציב תוספתי
	1.4	1.4	1.4	משרד התיירות – מתקציב המשרד
2	2	2		משרד המדע – תקציב תוספתי
1	1	1		משרד המדע – מתקציב המשרד
		2.3		משרד החקלאות ופיתוח הכפר – תקציב תוספתי
		1.2		משרד החקלאות ופיתוח הכפר – מתקציב המשרד
3	7.2	27	10.7	סה"כ

סך תוספת תקני כוח אדם בפריסה לפי שנים

2015	2014	
1		משרד החוץ - מטה - תוספתי
1		משרד החוץ - מטה - ממקורותיו
4	1	משרד החוץ - נציגויות חו"ל - תוספתי
1		משרד החוץ - נציגויות חו"ל - ממקורותיו
1	1	משרד הכלכלה - מנהל סחר חוץ - תוספתי
1		משרד הכלכלה - מנהל סחר חוץ - ממקורותיו
2		משרד הכלכלה - נספחים מסחריים - תוספתי
	1	משרד הכלכלה - מתימו"פ - תוספתי
1		משרד הכלכלה - לשכה משפטית - תוספתי

השפעת ההצעה על מצבת כח האדם

לא רלוונטי

עמדת שרים אחרים שההצעה נוגעת לתחום סמכותם

שר הכלכלה - תומך
שר החקלאות ופיתוח הכפר - תומך
שר האוצר - טרם נתקבלה עמדתו
שר החוץ - תומך
שר התיירות - תומך
שר המדע, הטכנולוגיה והחלל - תומך

החלטות קודמות של הממשלה בנושא

החלטה מספר 155 של הממשלה מיום 13.05.2013 בנושא חיזוק הקשרים הכלכליים עם סין, הודו וברזיל.

החלטה מספר 5274 של הממשלה מיום 09.12.2012 בנושא אימוץ המלצות הוועדה הבין משרדית למינוף המו"פ החקלאי בישראל.

עמדת היועץ המשפטי של המשרד יוזם ההצעה

מצ"ב.

סיווגים

סיווג ראשי: 01ביצועי
תחום פעולה עיקרי: 02חברה וכלכלה

מוגש על ידי ראש הממשלה

י"ד באייר התשע"ד
14 במאי 2014

היועצת המשפטית

ירושלים, י"ד באייר התשע"ד
14 במאי 2014
תיק: 07 - החלטות ממשלה כללי
מזהה מלי: 347672D

חוות דעת משפטית הנלווית להצעת החלטה לממשלה ולוועדות השרים

נושא הצעת ההחלטה: חיזוק הקשרים הכלכליים עם מדינות אמריקה הלטינית ובייחוד עם מדינות הברית הפאסיפית.

תמצית ההצעה בהתייחס להיבטי המשפטיים:

על רקע המיתון בשווקי היעד המסורתיים של מדינת ישראל והצורך בגיוון יעדי הסחר של המשק הישראלי, נערכה לאחרונה בחינה של אזורי סחר בעולם שהם בעלי פוטנציאל לא ממוצה. בבחינה זו נמצאו פערים במיצוי פוטנציאל הסחר עם מדינות אמריקה הלטינית, ובייחוד עם מדינות הברית הפאסיפית (קולומביה, מקסיקו, צ'ילה, פרו וקוסטה ריקה). בעקבות זאת, ולאור החלטת ראשי מדינות הברית הפאסיפית מיום 10.2.2014 לקבל את ישראל כמדינה משקיפה בברית, הנחה ראש הממשלה להפעיל מאמץ ממשלתי ממוקד לחיזוק הקשרים הכלכליים עם מדינות אלו, על מנת לאפשר את מיצוי הפוטנציאל הכלכלי הגלום בכך עבור המשק הישראלי.

במסגרת המאמץ הממשלתי הממוקד, מוצע להטיל על שר החוץ להוביל צוות בינמשרדי, בראשות מנכ"ל משרד החוץ על מנת לקדם את תוכנית העבודה הממשלתית מול מדינות אמריקה הלטינית והברית הפאסיפית, ולביצוע מעקב אחר יישום ההחלטה. כמו כן, מוצע לפתוח שגרירות באסונסיאון, פרגוואי, להרחיב את פעילותן של שגרירויות ישראל במדינות הברית הפאסיפית ולהרחיב את פעילות מטה משרד החוץ מול מדינות אמריקה הלטינית בכלל, ומדינות הברית הפאסיפית בפרט.

בדומה, מוצע להטיל על שר הכלכלה להרחיב את פעילות מנהל סחר חוץ מול מדינות אמריקה הלטינית בכלל, ומדינות הברית הפאסיפית בפרט ולפתוח 2 נספחויות מסחריות חדשות בצ'ילה ובפרו. בנוסף, מוצע לבחון הפעלה של תכנית שיווק ומאץ שיווקי לחברות ישראליות במדינות הברית הפאסיפית ובברזיל וכן מוצע להרחיב את פעילות מדינת ישראל בבנק הבין-אמריקאי לפיתוח, באמצעות הקמת קרן ייעודית שתופעל על ידי מינהל סחר חוץ, וקידום תכנית שתופעל על ידי המדען הראשי למימון שיתוף פעולה במו"פ תעשייתי. עוד מוצע להרחיב את הפעילות לעידוד שיתוף פעולה במחקר ופיתוח, לקיים מפגשים עיתיים עם חברות ישראליות הפועלות במדינות אמריקה הלטינית, על מנת לזהות חסמים המקשים על פעילות במדינות אלו ולפעול להסרתם ולקדם חתימה על הסכמי מו"פ עם קולומביה, מקסיקו וצ'ילה, בשים לב לכך שנוסח ההסכמים והחתימה עליהם יהיו בתיאום עם משרד החוץ.

באשר לתחומי התיירות והחקלאות, מוצע להטיל על שר התיירות להפעיל תכנית תלת-שנתית להגדלת היקף התיירות הנכנסת ממקסיקו ומקולומביה, וכן מוצע להטיל על שר החקלאות לבצע סקרי היתכנות להקמת מרכזי הדגמה לטכנולוגיות ישראליות בתחום החקלאות במדינות הברית הפאסיפית, ולקדם הקמת קרן למחקר חקלאי משותף עם מקסיקו, בתיאום עם משרד האוצר.

היועצת המשפטית

בתחום החלל, מוצע להטיל על שר המדע, הטכנולוגיה והחלל, לקדם ביצוע פרויקטים משותפים בתחום החלל עם מדינות הברית הפאסיפית, באמצעות הסוכנות הישראלית לניצול החלל, לרבות הסכמים בינלאומיים לשיתוף פעולה בתחום החלל, בתיאום עם משרד החוץ, עידוד שיתוף פעולה מדעי בין מוסדות מחקר, סיוע בהקמת סוכנויות חלל לאומיות, בחינת פרויקטים משותפים לבניית ננו-לוויינים ועריכת ירידי חלל בהשתתפות תעשייה ואקדמיה.

לבסוף, מוצע להטיל על החשבת הכללית במשרד האוצר לבחון נקיטת צעדים שיגדילו את נגישות המגזר העסקי לביטוח סיכוני סחר חוץ עם קולומביה, ברזיל, מקסיקו וצ'ילה, לרבות באמצעות קידום חתימת פרוטוקולים פיננסיים עם מדינות אלו.

לצורך יישום ההצעה, מוצע להקצות תקנים למשרדי הממשלה הרלוונטיים. בהקשר זה צוין כי הקצאה כאמור תהא באישור נציבות שירות המדינה, בהתאם לחוק שירות המדינה (מינויים), התשי"ט-1959.

קשיים משפטיים, ככל שישנם, ודרכי פתרונם:

הצעת ההחלטה אינה מעוררת קשיים משפטיים.

עמדת היועצים המשפטיים של משרדים אחרים שהצעת ההחלטה נוגעת להם:

נוסחים של הצעת ההחלטה הופצו לראשונה ליועצים המשפטיים של המשרדים הרלוונטיים ביום 18.3.2014 ובשנית ביום 8.5.2014.

הערות הלשכה המשפטית של משרד החוץ הוטמעו בהצעת ההחלטה. מהלשכות המשפטית של משרד הכלכלה, משרד התיירות, משרד המדע, הטכנולוגיה והחלל ומשרד החקלאות נמסר כי אין הערות משפטיות להצעת ההחלטה.

עמדת היועץ המשפטי של המשרד שהשר העומד בראשו מגיש את ההחלטה:

אין מניעה משפטית לאשר את הצעת ההחלטה.

אורלי פישמן אורן, עו"ד
סגנית בכירה ליועצת המשפטית